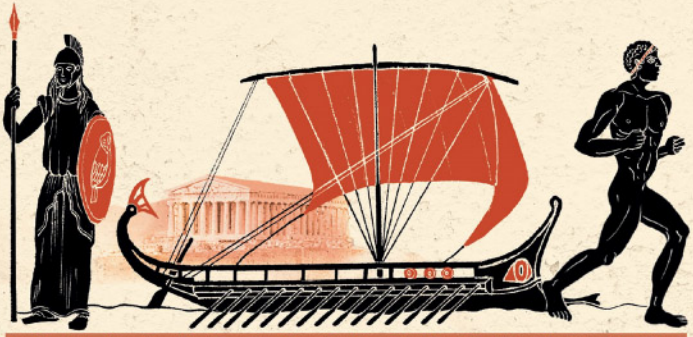

24 HOURS IN ANCIENT ATHENS

24 ชั่วโมงในเอเธนส์โบราณ
ชีวิตในหนึ่งวันของผู้คนที่นั่น

ฟิลิป มาทิสซาค: เขียน
ชาครีย์นรทิพย์ - บังอร เสวิกุล: แปล

ตัวอย่าง

นักสัญจรบนหน้ากระดาษ
ผู้แสวงหาความรู้และภูมิปัญญามาบรรณาการนักอ่าน

G Y P Z Y

GYPZY

24 ชั่วโมงในเอเธนส์โบราณ: ชีวิตในหนึ่งวันของผู้คนที่นั่น

24 Hours in Ancient Athens: A Day in the Life of the People who Lived There

ฟิลิป มาทิสซาค: เขียน
ชาครีย์นรทิพย์ - บังอร เสวิกุล: แปล

ราคา 350 บาท

All rights reserved.
Copyright © Philip Matyszak 2019
Thai translation right © 2020 by Gypsy Publishing Co.,Ltd.

© ข้อความในหนังสือเล่มนี้ สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558
การคัดลอกส่วนใดๆ ในหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่ไม่ว่าในรูปแบบใดต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน
ยกเว้นเพื่อการอ้างอิง การวิจารณ์ และประชาสัมพันธ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
มาทิสซาค, ฟิลิป.
24 ชั่วโมงในเอเธนส์โบราณ: ชีวิตในหนึ่งวันของผู้คนที่นั่น = 24 Hours in Ancient Athens: A Day in the Life of the People who Lived There.-- กรุงเทพฯ : ยิปซี กรุ๊ป, 2563.
352 หน้า.
1. กรีซ--ภูมิประเทศและการท่องเที่ยว. 2. กรีซ--ความเป็นอยู่และประเพณี. I. ชาครีย์นรทิพย์ เสวิกุล, ผู้แปล. II. บังอร เสวิกุล, ผู้แปลร่วม. III. ชื่อเรื่อง.
914.95
ISBN 978-616-301-721-5

บรรณาธิการอำนวยการ	:	คธาวุฒิ เกนุ้ย
บรรณาธิการบริหาร	:	สุรชัย พิงชัยภูมิ
ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร	:	วาสนา ชูรัตน์
บรรณาธิการเล่ม	:	สินีนาถ เศรษฐพิศาล
กองบรรณาธิการ	:	คณิตา สุตราม พรรณิกา ครโสภา นันทนา วุฒิ
หัวหน้าฝ่ายพิสูจน์อักษร	:	สวภัทร เพ็ชรรัตน์
ฝ่ายพิสูจน์อักษร	:	วนัชพร เขียวชอุ่ม สุธารัตน์ วรรณถาวร
พิสูจน์อักษร	:	จารุณี นาคสกุล
ปก/รูปเล่ม	:	Evolution Art
ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด	:	นุชนันท์ ทักษิณาบัณฑิต
ผู้จัดการฝ่ายการตลาด	:	ชิตพล จันสด
ผู้จัดการทั่วไป	:	เวชพงษ์ รัตนมาลี
จัดพิมพ์โดย	:	บริษัท ยิปซี กรุ๊ป จำกัด เลขที่ 37/145 รามคำแหง 98 แขวง/เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ 10240 โทร. 0 2728 0939 โทรสาร. 0 2728 0939 ต่อ 108
พิมพ์ที่	:	บริษัท วิชั่น พรีเพรส จำกัด โทร. 0 2147 3175-6
จัดจำหน่าย	:	บริษัท ยิปซี กรุ๊ป จำกัด โทร. 0 2728 0939 www.gypsygroup.net www.facebook.com/gypsygroup.co.ltd LINE ID: @gypzy

สนใจสั่งซื้อหนังสือจำนวนมากเพื่อสนับสนุนทางการศึกษา สำนักพิมพ์ลดราคาพิเศษ ติดต่อ โทร. 0 2728 0939

24 HOURS IN ANCIENT ATHENS

24 ชั่วโมงในเอเธนส์โบราณ
ชีวิตในหนึ่งวันของผู้คนที่นั่น

ฟิลิป มาทิสซาค: เขียน
ชาครีย์นรทิพย์ - บังอร เสวิกุล: แปล

คำนำสำนักพิมพ์

ห้าร้อยปีก่อนคริสตกาล ถือเป็นยุคทองของเอเธนส์ แม้ไม่ใช่นครรัฐแห่งนักรบเช่นสปาร์ตา แต่ถ้ากล่าวกันด้วยเรื่องศิลปะและวิทยาการแล้ว ถือได้ว่าเอเธนส์ไม่เป็นรองใคร เพราะหลังสิ้นสงครามกับสปาร์ตาแล้วก็นับเป็นยุคเรืองปัญญาของเหล่านักคิดนักเขียน ศิลปะและวิทยาการสำคัญๆ ทั้งหลายล้วนกำเนิดขึ้นที่เมืองนี้ เรียกได้ว่าเอเธนส์เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้แทบทุกแขนง ทั้งปรัชญา ศิลปะ วรรณคดี คณิตศาสตร์ หรือแม้กระทั่งการกีฬา อีกทั้งยังเป็นช่วงรุ่งเรืองที่สุดในทุกด้าน ผู้คนจากต่างดินแดนและต่างอารยธรรมล้วนมุ่งหมายเดินทางมายังเอเธนส์ จะพูดว่าเอเธนส์คืออู่อารยธรรมอันทรงอิทธิพล - โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อโลกตะวันตก - ก็ว่าได้

แต่เป็นที่น่าเสียดายว่ายุคทองนี้มีระยะเวลาแค่เพียงช่วงสั้นๆ หากมีเครื่องไทม์แมชชีนพาเราย้อนกาลเวลากลับไปได้ก็คงดีไม่น้อย เพราะความรุ่งเรืองของอารยธรรมต่างๆ เหล่านั้นไม่อาจโดยสารกาลเวลามาจนถึงยุคนี้ให้เราเห็นหรือสัมผัสได้ ทั้งสถาปัตยกรรม งานเขียน บ้างก็ผุพังหรือสูญหาย สิ่งที่ทำให้เราได้รับรู้เกี่ยวกับยุคทองนี้ก็มีเพียงหลักฐานทางโบราณคดีหรือบันทึกจากเหล่านักประวัติศาสตร์ที่ถูกถ่ายทอดต่อๆ กันมาผ่านช่องทางอันหลากหลาย ทั้งคำบอกเล่า ทางการศึกษา หรือสารคดี และการนำเสนอที่เปิดกว้างและเข้าถึงได้ง่าย

สำหรับยุคสมัยนี้คือการเล่าผ่านตัวอักษร ซึ่งหนึ่งในจำนวนข้อเขียนเหล่านั้นก็คือหนังสือเล่มนี้ที่คุณกำลังถืออยู่ในมือ

24 ชั่วโมงในเอเธนส์โบราณ เป็นหนังสือเล่มที่ 3 ในชุด 24 Hours in Ancient History (อีกสองเล่มคือ *24 ชั่วโมงในโรมโบราณ* และ *24 ชั่วโมงในอียิปต์โบราณ*) เขียนโดย ฟิลิป มาทิสซาค นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษ ผู้เชี่ยวชาญเรื่องกรีก-โรมัน

เราจะได้ใช้เวลา 24 ชั่วโมงไปกับชาวเอเธนส์โบราณ 24 คนจากหลากชนชั้นของสังคม ตั้งแต่ทาสสาวไปถึงเหล่านักการปกครอง เรื่องของเฮไทรากับนักปรัชญาและผู้คนจากหลายอาชีพ เราจะพบบทบาทของตัวละครแตกต่างกันออกไปในแต่ละตอน นอกจากนี้พวกเขาเหล่านั้นจะพาเราเดินลัดเลาะดูเมือง เลียบเดินไปตามแนวลอง วอลล์จากท่าเรือแห่งเมืองพิเรอัสสู่เอเธนส์ เข้าเยี่ยมชมมหาวิหารพาร์เธนอนบนเนินอโครโพลิส ดูระเบียงจิตรกรรม (Painted Stoa) ในอโกรา ฯลฯ อีกทั้งเราจะได้เข้าใจทัศนคติความรู้สึกนึกคิด หรือกระทั่งความเชื่อในเรื่องเทพเจ้าของชาวเมืองเอเธนส์ผ่านการสอดส่องดูกิจวัตรในแต่ละวันของพวกเขา การสังสรรค์ในทาเวิร์น การถกเถียงทางปัญญาของเหล่าผู้แทน หรือความเมามายหลังงานซิมโพเซียม ฯลฯ

การได้สัมผัสประวัติศาสตร์ผ่านจินตนาการและมุมมองของฟิลิป มาทิสซาค นับว่าเป็นการเสพตัวอักษรที่ให้ความเพลิดเพลินไม่น้อย ด้วยกลวิธีสร้างตัวละครและการเล่าเรื่องที่คล้ายมีเส้นใยบางๆ ซ่อนอยู่ในเรื่องเล่าซึ่งเชื่อมโยงเรื่องราวทั้ง 24 เรื่องเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้การอ่านงานประวัติศาสตร์ไม่ใช่เรื่องน่าเบื่ออีกต่อไป และนาที

ต่อจากนี้ สำนักพิมพ์ยิปซีจะทำหน้าที่เป็นเครื่องย้อนเวลาพาท่านกลับไปยังเอเธนส์โบราณ เมื่อห้าร้อยปีก่อนคริสตกาล ซึ่งเป็นยุคทองของนครรัฐอันเคยเป็นศูนย์กลางของโลก

เที่ยวเอเธนส์โบราณให้สนุกนะครับ
สำนักพิมพ์ยิปซี

คำนำผู้แปล

เมื่อพูดถึงกรีกหรือเอเธนส์ ปัจจุบันก็มีข้อมูล บทความและหนังสือมากมายที่บอกเล่าถึงประวัติศาสตร์กรีกและเอเธนส์ในแง่มุมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตำนานเทพปกรณัมกรีกโบราณและวีรบุรุษผู้กล้าหาญกับการผจญภัยอันน่าตื่นเต้น หรือบันทึกหลักปรัชญาและการเมืองที่ถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญของอารยธรรมของโลกตะวันตก

แต่ในหนังสือเล่มนี้ ฟิลิป มาทิสซาค ผู้เป็นนักเขียน นักประวัติศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญด้านกรีก-โรมัน ซึ่งมีผลงานที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง จะพาเรามองเอเธนส์จากมิติภาพกว้าง เจาะลึกลงไปสู่มิติรากหญ้าของผู้คนธรรมดาๆ ที่ต่างใช้ชีวิตอยู่ในเอเธนส์โบราณในช่วงเวลา 1 วัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านได้สัมผัสกับวิถีชีวิตปกติของผู้คนในยุคนั้นอันครอบคลุมมิติต่างๆ ของชีวิตไม่ว่าจะเป็นครอบครัว การทำสงคราม การแพทย์ การสังสรรค์ ศาสนา เศรษฐกิจและการเมือง จนสามารถเห็นภาพได้อย่างชัดเจนราวกับได้หลุดเข้าไปร่วมอยู่ในเหตุการณ์เหล่านั้นด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยทำให้เข้าใจแนวคิดและการดำเนินวิถีชีวิตของคนในยุคดังกล่าวได้ดีขึ้น และสะท้อนให้เห็นว่า ไม่ว่าโลกและสภาพแวดล้อมจะเปลี่ยนไปอย่างไร และเทคโนโลยีจะมีวิวัฒนาการไปมากขนาดไหน แต่ท้ายที่สุดแล้วมนุษย์ก็ยังคงสนใจ ห่วงกังวล และได้รับผลกระทบจากเรื่องเดิมๆ อยู่ไม่เปลี่ยนแปลง

การแปลเหตุการณ์ต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ นับเป็นเรื่องที่ท้าทายไม่น้อย เพราะครอบคลุมศาสตร์และศิลป์ที่หลากหลาย ตั้งแต่การปราศรัย การฝึกรบ การถกหลักปรัชญา ไปจนถึงแนวคิดทางวิศวกรรม การละคร การทูต การทำธุรกิจ จนไปถึงการผ่าตัด อีกทั้งนี่เป็นการทำงานร่วมกันในฐานะผู้แปลร่วมเป็นครั้งแรกของพวกเราทั้งสอง (หลังจากที่ชาครีย์นรทิพย์ฯ เคยทำแต่หน้าที่นักเขียน/นักแปลเดี่ยว และบังอรฯ เคยทำหน้าที่ผู้ตรวจทานต้นฉบับเป็นหลัก) ซึ่งในแง่ดีก็คือ การผสานพลังความคิด มุมมองและประสบการณ์ที่แตกต่างเพื่อภารกิจนี้

พวกเราทั้งสองรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับความไว้วางใจจากสำนักพิมพ์ยิปซีให้แปลหนังสือเล่มนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านผู้อ่านจะมีความสุขและสนุกกับเรื่องราวในเล่มเช่นเดียวกับที่พวกเรามีความสุขในการถ่ายทอดเรื่องราว มุมมองและนัยของฟิลิป มาทิสซาค ออกมาเป็นภาษาไทย โดยขอขอบคุณคุณวาสนา ชูรัตน์ ที่ให้โอกาสพวกเราได้ทำงานร่วมกันเป็นครั้งแรก และขอขอบคุณคุณสินีนาถ เศรษฐพิศาล บรรณาธิการเล่ม ที่ได้มีโอกาสร่วมงานกันกับชาครีย์นรทิพย์ฯ เป็นเล่มที่สามแล้ว และช่วยแนะนำและเติมเต็มให้หนังสือเล่มนี้มีความสมบูรณ์แบบขึ้น และขอขอบพระคุณท่านผู้อ่านทุกท่าน ณ ที่นี้

และ ณ บัดนี้ ถึงเวลาแล้ว ที่พวกเราจะขอเชิญทุกท่านร่วมเดินทางพร้อมกัน เพื่อไปดูว่า คนเอเธนส์สมัยนั้น มีความเป็นอยู่กันอย่างไร

ด้วยความขอบคุณและความปรารถนาดี

ชาครีย์นรทิพย์ - บังอร เสวิกุล

อังการา – กุมภาพันธ์ 2563

สารบัญ

บทนำ 13

ชั่วโมงที่เจ็ดของรัตติกาล (00.00-01.00)
ความทรงจำของยามเฝ้าวิหาร 16

ชั่วโมงที่แปดของรัตติกาล (01.00-02.00)
เมื่อนางทาสเล่นละคร 35

ชั่วโมงที่เก้าของรัตติกาล (02.00-03.00)
เมื่อหมอออกรักษานักบวชหญิงอาร์เรฟอรอย 49

ชั่วโมงที่สิบของรัตติกาล (03.00-04.00)
ผู้บัญชาการกองเรือออกเดินทาง 62

ชั่วโมงที่สิบเอ็ดของรัตติกาล (04.00-05.00)
ทาสขุดเหมืองเริ่มงาน 75

ชั่วโมงที่สิบสองของรัตติกาล (05.00-06.00)
จิตรกรเครื่องปั้นดินเผาเริ่มงานชิ้นใหม่ 88

ชั่วโมงที่หนึ่งของสุริยกาล (06.00-07.00)
เมื่อแม่มดร่ายมนต์ 100

ชั่วโมงที่สองของสุริยกาล (07.00-08.00)
ครูฝึกมวยปล้ำเตรียมการสอน 114

ชั่วโมงที่สามของสุริยกาล (08.00-09.00)
แม่ค้าปลาเริ่มตั้งแผง 127

ชั่วโมงที่สี่ของสุริยกาล (09.00-10.00)
ผู้มาเยือนช่วยชีวิตคน 141

ชั่วโมงที่ห้าของสุริยกาล (10.00-11.00)
แม่บ้านระเริงชู้ 156

ชั่วโมงที่หกของสุริยกาล (11.00-12.00)
ทหารม้าสำรวจกองกำลัง 170

ชั่วโมงที่เจ็ดของสุริยกาล (12.00-13.00)
ท่านผู้แทนพักเที่ยง 184

ชั่วโมงที่แปดของสุริยกาล (13.00-14.00)
ทาสสาวเริ่มวิตกกังวล 198

ชั่วโมงที่เก้าของสุริยกาล (14.00-15.00)
นักวิ่งส่งสาส์นมุ่งหน้าสู่สปาร์ตา 210

ชั่วโมงที่สิบของสุริยกาล (15.00-16.00)
พลทหารฮอปไลต์ขุ่นเคือง 223

ชั่วโมงที่สิบเอ็ดของสุริยกาล (16.00-17.00)
กัปตันเรือเข้าเทียบท่า 237

ชั่วโมงที่สิบสองของสุริยกาล (17.00-18.00)
นักพังเมืองถูกชักฟอก 248

ชั่วโมงที่หนึ่งของรัตติกาล (18.00-19.00)
เฮไทราเตรียมตัว 262

ชั่วโมงที่สองของรัตติกาล (19.00-20.00)
พ่อค้ามะเดื่อเตรียมส่งสินค้าเถื่อน 275

ชั่วโมงที่สามของรัตติกาล (20.00-21.00)
จารชนสปาร์ตาค้นพบขุมทรัพย์ 287

ชั่วโมงที่สี่ของรัตติกาล (21.00-22.00)
แขกงานวิวาห์ขับไล่คนเจ้าปัญหา 300

ชั่วโมงที่ห้าของรัตติกาล (22.00-23.00)
เจ้าสาวเดินทางสู่บ้านใหม่ 314

ชั่วโมงที่หกของรัตติกาล (23.00-24.00)
นักรำดาบแสดงความรัก 326

บทส่งท้าย 337
ที่มาของภาพประกอบ 339
ดัชนี 342

หมายเหตุการถอดเสียง

การถอดเสียงกรีกในหนังสือเล่มนี้ใช้วิธีการถอดคำจากอักษรโรมัน แต่ทั้งนี้จะคงเสียงตามการออกเสียงของกรีกโบราณร่วมด้วย ดังนั้นในบางคำจะมีการออกเสียงที่ต่างออกไปจากตัวเขียนภาษาอังกฤษ โดยอิงจากเสียงของตัวอักษรกรีกร่วมด้วย เช่น คำว่า Athena (Ἀθηνᾶ) จะถอดเป็น อเธนา อย่างไรก็ดี การถอดเสียงนี้อาจไม่ถูกต้องสมบูรณ์หรือตรงตามการออกเสียงของกรีกโบราณทุกประการ เนื่องจากบางเสียงนั้นเป็นเสียงควบพยางค์ การถอดแยกเสียงเป็นภาษาไทยจึงค่อนข้างทำได้ยาก แต่ก็ได้พยายามถอดตามเสียงที่ใกล้เคียงที่สุด กระนั้นแล้ว ไม่อยากให้ผู้อ่านถือเป็นจริงเป็นจังกับการออกเสียงกรีกที่ว่ามานี้ เพราะอาจทำให้อรรถรสที่ควรจะได้จากการอ่านหายไป

บทนำ

ขอต้อนรับเข้าสู่เอเธนส์ เมื่อ 416 ปีก่อนคริสต์ศักราช เดือนนี้เป็นเดือนเอลาเฟโบลิออน[1] ก่อนหน้าเทศกาลการละครดิโอนีเซียที่ยิ่งใหญ่ (ช่วงต้นเดือนเมษายน) ณ เวลานี้ นครเอเธนส์ มีประชากรประมาณ 30,000 คน ซึ่งเป็นอัตราอัจฉริยะเฉลี่ยต่อพื้นที่หนึ่งตารางฟุต มากกว่าในห้วงเวลาอื่นใดของประวัติศาสตร์มนุษยชาติ

ในขณะที่นครเอเธนส์กำลังวนเวียนอยู่กับสงครามครั้งสำคัญที่กำลังจะเกิดขึ้น อันจะนำมาซึ่งจุดจบของยุคทองอันเรืองรอง เราจะใช้เวลา 24 ชั่วโมงอยู่กับสามัญชนชาวเอเธนส์ ซึ่งในบางจังหวะก็อาจจะไปพานพบกับผู้ยิ่งใหญ่หรือมีชื่อเสียงของมหานครแห่งนี้ - ซึ่งไม่ได้อยู่ในฐานะของยอดบุรุษที่มีความรู้ความสามารถอันปราดเปรื่อง แต่ในฐานะปุถุชนที่มีความห่วงกังวลเหมือนคนอื่นทั่วไป - เพราะในความจริงแล้วอัจฉริยะบุคคลก็ใช้เวลาในการเป็นอัจฉริยะเพียงน้อยนิดเท่านั้น และที่จริงแล้ว พวกเขาก็เป็นคนธรรมดาๆ ที่ต้องไปห้องน้ำ ทะเลาะกับคู่สมรสหรือชื่นชอบการดื่มเหล้ากับเพื่อนๆ ไม่ต่างไปจากเราๆ

ในบันทึกโบราณ เราจะพบเจอกับชาวเอเธนส์ธรรมดาๆ ก็ต่อเมื่อพวกเขามีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มีความโดดเด่นเป็นเอกของเอเธนส์เท่านั้น แต่หนังสือเล่มนี้จะจับสถานการณ์กลับหัวกลับหาง โดยเราจะ

[1] เดือนเอลาเฟโบลิออน (Elaphebolion) เป็นเดือนตามปฏิทินกรีก นับตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมถึงกลางเดือนเมษายน - ผู้แปล

พบกับอัจฉริยะบุคคลของเอเธนส์ ก็ในยามที่พวกเขามีปฏิสัมพันธ์กับชาวเอเธนส์ธรรมดาๆ ที่กำลังใช้ชีวิตตามปกติเท่านั้น

ในบางบทที่หนังสือเล่มนี้ไม่ได้เขียนขึ้นจากการจำลองเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นข้อความจากบันทึกโบราณที่ถูกนำมาปรับและนำเสนอใหม่ด้วยมุมมองของสามัญชนชาวเอเธนส์ ซึ่งหากบทไหนใช้วิธีเขียนแบบนี้ ผู้เขียนก็จะให้ข้อมูลกำกับเอาว่าจะสามารถหาแหล่งข้อมูลต้นฉบับได้จากที่ไหน

การจำลองเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ บางครั้งก็ต้องอาศัยการคาดเดา แต่ทั้งหมดก็ตั้งอยู่บนสมมุติฐานและข้อมูลจากการวิจัยที่ดีที่สุดเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่ละชั่วโมงในหนึ่งวันของชาวเอเธนส์เหล่านี้ ถูกออกแบบมาเพื่อให้สามารถสัมผัสได้ - และหากเป็นไปได้ก็จะเป็นไปตามถ้อยคำบอกกล่าวของชาวเอเธนส์เหล่านี้เอง - ถึงประสบการณ์ของพวกเขาในการอาศัยอยู่ในเมืองที่อลังการ ไม่เคยหยุดนิ่ง ยอดเยี่ยมแต่ไร้ซึ่งศีลธรรม ในยุคที่เรืองอำนาจมากที่สุดแห่งนี้

วันนี้ ในฤดูใบไม้ผลิ 416 ปีก่อนคริสต์ศักราช เอเธนส์กำลังเพลิดเพลินกับความสงบสุขชั่วคราวภายหลังจากสงครามเพโลพอนนีเซียน ระหว่าง 431 - 404[2] ปีก่อนคริสต์ศักราช ซึ่งสร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวง การยุติการทำสงครามรอบแรกเกิดขึ้นภายหลังจากการเจรจาสันติภาพแห่งนิคีอัส เมื่อห้าปีก่อนหน้านี้ และแม้จะมีการโจมตีจากสปาร์ตาอย่างต่อเนื่อง จนไร่นาและสวนผักผลไม้ของเอเธนส์ถูกทำลายลง แต่เอเธนส์ก็ผงาดขึ้นและเข้มแข็งกว่ายุคไหนๆ จนถึง

[2] สงครามเพโลพอนนีเซียน (Peloponnesian War) เกิดขึ้นใน 431-404 ปีก่อนคริสตกาล เป็นสงครามระหว่างจักรวรรดิเอเธนส์กับสันนิบาตเพโลพอนนีเซียนที่นำโดยสปาร์ตา สงครามนี้แบ่งออกเป็นสามช่วง สงครามช่วงที่สามซึ่งเป็นสงครามครั้งสุดท้ายนั้นเอเธนส์เป็นฝ่ายแพ้สงคราม - บรรณาธิการ

ขนาดที่อัลคีบิอาดีส - จอมวายร้ายแห่งวงการการเมืองเอเธนส์ - กำลังพยายามโน้มน้าวให้เอเธนส์พิจารณาการบุกยึดครองซิซิลี ซึ่งเป็นปฏิบัติการที่บ้าบิ่นไม่น้อย

สภาวการณ์ที่ระส่ำระสายในช่วงแห่งการเปลี่ยนผ่านของยุคสมัยด้วยนวัตกรรมและการเมืองที่ท้าทาย และในช่วงที่ผลงานอันยิ่งใหญ่ที่สุดของอารยธรรมตะวันตกกำลังถูกเสริมสร้างขึ้นด้วยระบบทาสและอำนาจ การกดขี่ของลัทธิจักรพรรดินิยม ชาวเอเธนส์ตาดำๆ ก็พยายามใช้ชีวิตของพวกเขาในแต่ละวันไปตามปกติ ในช่วงเวลาที่ไม่ปกติเลย

และนี่คือเรื่องราวของพวกเขาเหล่านี้

ชั่วโมงที่เจ็ดของรัตติกาล
(00.00-01.00)

ความทรงจำของยามเฝ้าวิหาร

ในนครเอเธนส์มีคนไร้ศาสนาที่ไม่เชื่อว่าพระเจ้ามีอยู่จริงเพียงหยิบมือ ซึ่งคนเหล่านั้นอาจเปลี่ยนใจหากเพียงได้มีโอกาสสลับที่แลกงานกับเพนตาร์คีสชาวเอเลน[1] ในห้วงนี้ เขารับหน้าที่เป็นยามกะดึกเฝ้าวิหารพาร์เธนอน วิหารศักดิ์สิทธิ์ที่ตั้งอยู่บนเนินใจกลางอโครโพลิส ป้อมปราการบนเขาสูงชัน และในยามเที่ยงคืนเช่นนี้ เพนตาร์คีสตระหนักดีถึงการมีอยู่ของเทพีองค์ที่ยืนตระหง่านอยู่ด้านหลังของเขา

แสงวูบวาบจากตะเกียงน้ำมันส่องให้เงาของเทพีทาบลงตรงหน้าเขา และทำให้เงาของหมวกสัมฤทธิ์ขยับไหวเล็กน้อย ราวกับว่าเทพีอเธนากำลังเอียงคอพินิจพิจารณามนุษย์ตัวน้อยที่อยู่ในอาณาเขตของพระองค์ เพนตาร์คีสค่อนข้างมั่นใจว่า ดวงตาของรูปปั้นเทพีอเธนาที่สว่างไสวเป็นสีฟ้าใสดั่งอัญมณีลาพิส ลาซูลี[2] ในยามกลางวันนั้น บัดนี้ได้กลับคืนเป็นสีที่แท้จริง นั่นคือ สีเทาโลหะ เหมือนสีท้องฟ้านครเอเธนส์ใน

---

[1] เอเลน (Elean) เป็นคำเรียกพลเมืองของเอลิส (Elis) อยู่ทางตอนใต้ของกรีซ - ผู้แปล

[2] ลาพิส ลาซูลี (lapis lazuli) อัญมณีสีน้ำเงินสดซึ่งถือเป็นของหายากในสมัยนั้น เป็นหินที่เป็นสัญลักษณ์แห่งพลังและอำนาจ - บรรณาธิการ

ห้วงเวลาก่อนพระอาทิตย์ขึ้น ประชาชนขนานนามนางว่า เทพีพระเนตรสีเทา นางคือเทพอเธนาผู้ศักดิ์สิทธิ์ ธิดาแห่งเมธา และเทพีแห่งสมรภูมิ

เพนตาร์คีสค่อยๆ หันหลังกลับไปมองจนเห็นเงาของรูปปั้นเทพีสะท้อนในบ่อน้ำมันเลื่อมพรายซึ่งอยู่ที่ปลายเท้าของนาง และโดยไม่จำเป็นต้องแหงนหน้าขึ้นมองเบื้องบน เพนตาร์คีสรู้ดีว่า รูปปั้นของเทพีอเธนานั้นสูงมาก สูงกว่าผู้ชายเก้าเท่า และผิวของนางเป็นสีขาวงาช้าง เรียวแขนซีดยื่นออกมาด้านหน้า ราวกับกำลังหยิบยื่นชัยชนะเป็นรางวัล และความจริงก็เป็นเช่นนั้น เพราะเทพีอเธนาได้ย้ายหอกทองคำคู่กายมาวางพิงไหล่เพื่อที่เทพีไนกี เทพีบุคลาธิษฐานแห่งชัยชนะจะสามารถพำนักพักอยู่บนฝ่ามือของพระองค์

ชัยชนะเป็นสิ่งบอบบาง ซึ่งสามารถจะติดปีกทองคำและโบยบินหายไปได้ในชั่วพริบตา ดังนั้น จึงนับเป็นเรื่องน่าอุ่นใจที่ได้รู้ว่าอเธนาจะประทับอยู่ที่นี่และปกป้องนครของพระองค์ตลอดไป เทพีสวมชุดเพพลอส ดังสตรีสูงศักดิ์ของเอเธนส์ ชุดเพพลอสนี้ เป็นชุดผ้าที่สวมคล้องลงมาจากไหล่ รัดผ้าคาดบริเวณเอว แล้วปล่อยชายผ้าให้ตกพลิ้วสู่ข้อเท้าอย่างสง่างาม ชุดเพพลอสของสามัญชนจะเป็นผ้าขนแกะเรียบๆ ที่ปราศจากการย้อมสี ในขณะที่เศรษฐินีอาจสวมชุดเพพลอสสีม่วงที่ทอมาจากผ้าลินิน แต่มีเพียงเทพีอเธนา ธิดาองค์โปรดของมหาเทพซูส ราชาแห่งทวยเทพและสหายของเหล่าวีรบุรุษเท่านั้นที่สวมชุดเพพลอสทองคำบริสุทธิ์

เพนตาร์คีสก้าวถอยหลังเล็กน้อย เพื่อจะได้มองเห็นพระพักตร์ของเทพีได้ชัดเจนขึ้น ในค่ำคืนนี้พระพักตร์ของอเธนาแลดูเคร่งขรึมกว่าปกติ บางทีพระองค์อาจจะหวนนึกย้อนกลับไปถึงวันหนึ่งกว่าชั่วชีวิตก่อนหน้านี้ ที่พระองค์ได้บังเกิดขึ้นจากน้ำมือของศิลปินอัจฉริยะ

เทพีอเธนาผู้ศักดิ์สิทธิ์จุติจากเศียรของมหาเทพซูส แต่สังขารที่พระองค์ทรงประทับอยู่นั้นคือประติมากรรมอันน่าทึ่งในวิหารแห่งนี้ ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อถวายแด่พระองค์แต่ผู้เดียว ซึ่งรังสรรค์ขึ้นโดยฟิดิอัส ประติมากรผู้ยิ่งใหญ่ไม่เพียงของยุคนี้ และในความเห็นที่ค่อนข้างลำเอียงของเพนตาร์คีสแล้วเขายังเป็นประติมากรที่ยิ่งใหญ่ที่สุดตลอดกาลด้วย

ประติมากรรมของฟิดิอัส เป็นศิลปะที่งดงามสมบูรณ์แบบที่สุดเท่าที่มนุษย์เคยเห็นมา

***เด โอราตอเร (De Oratore),* • 2.9 โดย ซิเซโร**[3]

และแม้ว่าจะเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ขึ้นมากมายนับตั้งแต่วันนั้น แต่เทพีอเธนายังคงประทับอยู่อย่างโดดเด่นเป็นสง่า กระนั้นประชาชนก็เข้าถึงพระองค์ได้ รูปปั้นของพระองค์แลดูยิ่งใหญ่เกรียงไกรในช่วงวัน แต่กลับดูราวมีชีวิตใต้แสงคบไฟในยามกลางคืน เมื่อพระองค์ยืนเฝ้ายามเคียงข้างกับเพนตาร์คีสเช่นนี้

เพนตาร์คีสได้มีโอกาสพบกับฟิดิอัสครั้งแรกเมื่อเกือบ 17 ปีก่อน ที่เมืองเอลิส เมืองเล็กๆ ในคาบสมุทรเพโลพอนนีส และแม้ในยามนั้น เพนตาร์คีสจะยังอ่อนวัยอยู่ แต่ก็มีชื่อเสียงไม่น้อยด้านกีฬา และด้วยเหตุนี้ เขาจึงได้รับการต้อนรับให้เข้าไปในห้องทำงานของฟิดิอัส ประติมากรระดับปรมาจารย์ ซึ่งฟิดิอัสอธิบายว่า การที่ได้ปั้นประติมากรรมเหมือน

[3] เด โอราตอเร (De Oratore หรือ The Orator) เป็นงานรวมบทสนทนาทางการเมืองของซิเซโร (Marcvs Tvllivs Cicero นักปรัชญาการเมืองชาวโรมันโบราณช่วง 106-43 ปีก่อนคริสตกาล) - บรรณาธิการ

มาทำความรู้จักกับเอเธนส์ที่แท้จริง
ในห้วงเวลายี่สิบสี่ชั่วโมง
ของชีวิตผู้คนที่อาศัยอยู่ที่นั่น
ตั้งแต่ทาสในเหมืองแร่
ไปจนถึงผู้บังคับบัญชากองเรือ
แม่บ้านไปจนถึง
พลทหารฮอปไลต์ หญิงงามเมือง
ไปจนถึงผู้ลักลอบขนลูกมะเดื่อ
ซึ่งแต่ละคนล้วนมีความโดดเด่นแตกต่าง
ที่จะทำให้นครรัฐที่เก่าแก่แห่งนี้
มีชีวิตชีวาขึ้นอย่างเด่นชัด

GYPZY

ISBN 978-616-301-721-5

9 786163 017215

ราคา 350 บาท